

Wymagania edukacyjne z przedmiotu podstawy przedsiębiorczości

Treści nauczania	Ocena dopuszczająca. Uczeń:	Ocena dostateczna. Uczeń:	Ocena dobra. Uczeń:	Ocena bardzo dobra. Uczeń:	Ocena celująca. Uczeń:
I. Osoba przedsiębiorcza					
Osoba przedsiębiorcza, czyli ja we współczesnym świecie	Zna i rozumie pojęcie przedsiębiorczości.	Zna typy osobowości i metody samooceny.	Umie zaklasyfikować siebie do danego typu osobowości.	Umie dokonać samooceny.	Umie zaplanować swoją karierę.
Poznajcie mnie – autoprezentacja mocnych stron	Zna i rozumie pojęcie analizy SWOT.	Zna zasady inwestowania w siebie i płynące z tego korzyści.	Wie, w jakim celu należy inwestować w siebie.	Potrafi przewidzieć korzyści wynikające z indywidualnej inwestycji w siebie.	Zna inne sposoby motywowania do kreowania własnej osobowości.
	Wie, że zysk jest podstawowym celem działalności	Zna i wymienia cele działalności gospodarczej.	Omawia rodzaje działalności gospodarczej.	Wyjaśnia zależności między zyskiem a ryzykiem.	Ocenia obowiązujący system prawny.
II. Gospodarka					
Gospodarka rynkowa. Co? Jak? Kto?	Zna i rozumie pojęcia: rynek, podaż i popyt.	Zna i rozumie pojęcie równowagi rynkowej.	Potrafi poprawnie omówić mechanizm rynkowy, zna prawo popytu i podaży.	Na dowolnych przykładach potrafi omówić mechanizm rynkowy i zmiany zachodzące na rynku.	Zna pojęcie elastyczności popytu i podaży.
Popyt, podaż, cena	Zna i rozumie pojęcie ceny.	Zna i rozumie pojęcie dobra substytucyjnego i komplementarnego	Potrafi wyznaczyć punkty równowagi cenowej oraz wymienić dowolne dobra	Potrafi powiązać poszczególne dobra komplementarne i substytucyjne ze sobą oraz ocenić ich	analizuje konsekwencje braku równowagi na rynku

		oraz efektu Griffena.	komplementarne i substytucyjne.	wpływ na cenę.	
	Klasyfikuje rynek Wg przedmiotu wymiany	Podaje różnice między rynkiem producenta a rynkiem konsumenta	Wymienia i charakteryzuje główne modele struktur rynkowych (monopol, oligopol, konkurencję monopolistyczną, konkurencję doskonałą	Określa rodzaje rynków występujących w najbliższym otoczeniu	Wykazuje potrzebę wspierania konkurencji i walki z monopolem
	Definiuje pojęcia: gospodarka rynkowa, plan Balcerowicza wymienia filary gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowe	Podaje najważniejsze różnice między gospodarką centralnie sterowaną a gospodarką rynkową wymienia główne podmioty gospodarki rynkowe	Omawia proces transformacji polskiej gospodarki wyjaśnia, na czym polegał plan Balcerowicza	Przedstawia argumenty świadczące o nieefektywności gospodarki centralnie sterowanej	Charakteryzuje działania składające się na proces transformacji gospodarczej w Polsce
III. Ekonomia osobista					
Być na swoim. Jak zarządzać swoimi zasobami?	Zna i rozumie pojęcie reklamy.	Zna i rozumie pojęcia: promocja i perswazja.	Umie odróżnić promocję od reklamy.	Umie odróżnić przekaz perswazyjny od przekazu zwykłego.	Zna sposoby przeciwdziałania niepożądanym zachowaniom w reklamie.
Konsument królem, czyli jak	Zna i rozumie	Zna etapy	Wie, jakie instytucje	Umie przeprowadzić	Umie korzystać z

<p>dbać o swoje prawa?</p> <p>Do banku? Trudna sztuka wyboru</p> <p>Sztuka inwestowania.</p> <p>Giełda papierów wartościowych</p> <p>Emerytura. Pomyśl, zanim będzie za późno</p> <p>Wyprzedzić pecha, czyli jak się ubezpieczyć i dlaczego?</p>	<p>pojęcie reklamacji.</p>	<p>reklamacji oraz instytucje konsumenckie.</p>	<p>konsumenckie istnieją w Polsce.</p>	<p>procedurę reklamacyjną.</p>	<p>usług instytucji konsumenckich w interesie swoim i innych konsumentów.</p>
	<p>Wie, co to jest system bankowy.</p>	<p>Zna klasyfikację banków oraz pojęcia instytucji finansowej i parabankowej.</p>	<p>Potrafi odróżnić bank komercyjny od parabanku i banku centralnego.</p>	<p>Zna działanie mechanizmu bankowego.</p>	<p>Umie określić wpływ systemu bankowego na gospodarkę.</p>
	<p>Zna i rozumie pojęcia: depozyt bankowy oraz stopa procentowa.</p>	<p>Wymienia różne rodzaje lokat.</p>	<p>Czyta ze zrozumieniem umowę rachunku i lokaty oraz wyciągi bankowe.</p>	<p>Oblicza wielkość odsetek od założonej lokaty (przy stałym oprocentowaniu).</p>	<p>Porównuje oferty banków w zakresie lokat bankowych i zakłada lokatę (w warunkach symulacyjnych).</p>
	<p>Zna i rozumie pojęcia: kredyt i pożyczka.</p>	<p>Zna i rozumie pojęcie stopy kredytowej, wymienia składniki kosztów kredytu.</p>	<p>Wymienia różne rodzaje kredytów według rozmaitych kryteriów (waluty, terminu spłaty, przeznaczenia itp.).</p>	<p>Porównuje oferty banków w zakresie poszczególnych rodzajów kredytów; omawia mechanizm określania zdolności kredytowej i wymienia rodzaje zabezpieczeń kredytu.</p>	<p>Wyjaśnia zasadę działania zastawu bankowego i hipoteki.</p>
	<p>Zna podział papierów wartościowych</p>	<p>Wyjaśnia cel i opisuje mechanizm funkcjonowania giełd.</p>	<p>Umie odczytywać tabele z notowaniami giełdowymi (w tym ze</p>		<p>Zna i rozumie pojęcia: rynek kapitałowy, papier wartościowy</p>

			wskaźnikami giełdowymi).		(dłużny i własnościowy), akcja, obligacja, weksel.
	Zna i rozumie pojęcie rachunku maklerskiego.	Wie, co to jest kurs giełdowy oraz wskaźniki giełdowe.	Potrafi prawidłowo ocenić wskaźniki giełdowe.	Zna zasady korzystania z rachunku maklerskiego i realizacji zleceń.	Potrafi efektywnie inwestować na giełdzie (na drodze symulacyjnej).
	Zna i rozumie pojęcie funduszy inwestycyjnych.	Zna rodzaje funduszy.	Zna zasady inwestowania w fundusze i inne źródła.	Potrafi ocenić korzyści z inwestowania.	Prawidłowo ocenia i inwestuje na różne sposoby.
	Zna i rozumie pojęcie polisy.	Zna ubezpieczenia obowiązkowe i dobrowolne.	Wymienia przykłady obowiązkowych ubezpieczeń majątkowych i osobowych (np. OC samochodu, przy wykonywaniu niektórych zawodów).	Wyjaśnia rolę Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.	Potrafi wybrać najkorzystniejsze dla siebie ubezpieczenie.
	Zna rodzaje ubezpieczeń.	Rozumie znaczenie ubezpieczeń.	Wymienia przykłady ubezpieczeń.	Wyjaśnia znaczenie poszczególnych rodzajów ubezpieczeń.	Umie znaleźć nietypowe ubezpieczenia i ocenić ich skutek.
IV. Kariera zawodowa					
Pracownik czy pracodawca. Co	Zna i rozumie pojęcie pracy.	Wymienia funkcje pracy.	Wyjaśnia rolę pracy w gospodarce i postrzega ją jako wartość.	Wyjaśnia funkcjonowanie mechanizmu popytu i podaży na rynku	Zna lokalny rynek pracy.

lepszemu dla mnie?				pracy.	
Szukam pracy. Gdzie jest moje miejsce?	Zna i rozumie pojęcie płacy.	Zna funkcje płacy.	Zna i odróżnia formy płacy.	Potrafi obliczyć składniki płacy.	Analizuje i przewiduje wzrost płacy w gospodarce.
Tu chcę pracować. Co zrobić, by mnie przyjęli? Przyjęty. Co dalej?	Zna instytucje pomagające podczas poszukiwań pracy.	Potrafi korzystać z usług instytucji pomagających w znalezieniu pracy.	Potrafi napisać ogłoszenie prasowe o poszukiwaniu pracy; wyszukuje informacje o wolnych miejscach w pracy.	Efektywnie prowadzi rozmowę telefoniczną (symulacyjną) z potencjalnym pracodawcą.	Umie opracować swój plan rozwoju zawodowego.
Ile mojej pensji jest moje... i dlaczego tak mało? Nie mam pracy. Co dalej?	Zna i rozumie pojęcia: CV i list motywacyjny.	Zna kanały wysyłania aplikacji.	Poprawnie pisze życiorys (CV) i list motywacyjny w odpowiedzi na konkretne ogłoszenie.	Odnajduje typowe błędy w życiorysach i listach motywacyjnych.	Modyfikuje przygotowane dokumenty w zależności od charakteru pracy i stanowiska.
	Wie, co to jest rozmowa kwalifikacyjna.	Wymienia zasady przygotowywania się do rozmowy kwalifikacyjnej.	Potrafi merytorycznie przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej; sporządza listę dokumentów, które należy zabrać na rozmowę i dobiera odpowiedni strój.	Potrafi przewidzieć pytania, które mogą być zadawane podczas rozmowy i przygotowuje odpowiedzi na nie; przeprowadza symulacyjną rozmowę kwalifikacyjną (jako pracownik i jako pracodawca).	Sporządza „profil” pracodawcy i wybiera najlepszą ofertę pracy (w warunkach symulacyjnych).

	Zna i rozumie pojęcie umowy o pracę.	Zna typy zatrudnienia.	Odróżnia różne rodzaje umów oraz zna ich zalety i wady.	Wymienia podstawowe prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy.	Omawia różne formy zatrudniania, sposoby rozwiązywania umów o pracę oraz drogę postępowania w przypadku roszczeń z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę.
	Zna zasady pracy zespołowej.	Umie wymienić cechy dobrego kierownika oraz zalety i wady pracy zespołowej.	Wymienia formy motywowania pracowników.	Wymienia zasady doboru pracowników i przeprowadza rekrutację (w warunkach symulacyjnych).	Potrafi zorganizować pracę personelu – odpowiednio rozdzielić stanowiska, kompetencje, zadania i określić czas pracy.
	Zna i rozumie pojęcie korupcji.	Zna cechy etyki w pracy.	Zna nieetyczne zachowania w pracy.	Umie przeciwdziałać nieetycznym zachowaniom w pracy.	Umie zaprojektować kodeks etyczny.
	Wymienia rodzaje ubezpieczeń.	Wyjaśnia, kto finansuje poszczególne składki na ubezpieczenia	Wyjaśnia, na co przeznaczane są składki na poszczególne rodzaje ubezpieczeń i kiedy	Oblicza składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne od podanej pensji.	Przewiduje skutki niepłacenia ubezpieczeń społecznych dla gospodarki.

		społeczne.	można z nich korzystać.		
	Zna i rozumie pojęcie bezrobocia i rodzaje bezrobocia.	Potrafi wymienić cechy poszczególnych typów bezrobocia.	Wymienia i ocenia metody przeciwdziałania bezrobociu.	Analizuje przyczyny nierównowagi na rynku pracy.	Analizuje strukturę lokalnego rynku pracy.
V. Przedsiębiorstwo					
Zostań swoim szefem. Dlaczego i jak założyć firmę?	Wie, że zysk jest podstawowym celem działalności gospodarczej; wymienia rodzaje działalności gospodarczej.	Zna i wymienia cele działalności gospodarczej.	Omawia rodzaje działalności gospodarczej.	Wyjaśnia zależności między zyskiem a ryzykiem.	Oceni obowiązujący system prawny.
Przedsiębiorstwo na rynku, czyli co wpływa na działanie firmy?	Zna formy działalności gospodarczej.	Wymienia wszystkie typy spółek, klasyfikuje je jako osobowe lub kapitałowe.	Wymienia wady i zalety prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej; wyjaśnia pojęcia: dywidenda, holding, korporacja, koncern, monopol.	Charakteryzuje cztery najbardziej popularne rodzaje spółek (cywilną, jawną, akcyjną i z ograniczoną odpowiedzialnością), omawia kwestie odpowiedzialności za zobowiązania tych spółek.	Umie ocenić wybór najwłaściwszej formy dla swojego przedsiębiorstwa.
Sukces mojej firmy. Jak działać?					
Dobry zespół. Sztuka zarządzania projektem	Wie, co to jest biznesplan.	Wymienia podstawowe elementy i zasady sporządzania biznesplanu; wymienia źródła	Opracowuje prosty biznesplan; wyjaśnia, jak rozpoznać rynek i gdzie w najbliższym otoczeniu	Opracowuje rozbudowany biznesplan z analizą finansową.	Opracowuje profesjonalny biznesplan z projektem rozwoju firmy na kilka

		finansowania działalności firmy i klasyfikuje koszty.	najkorzystniej zlokalizować firmę.		najbliższych lat.
	Zna i rozumie pojęcia: NIP, REGON.	Zna etapy zakładania firmy.	Umie założyć własną firmę.	Umie przekwalifikować swoją działalność gospodarczą.	Wyjaśnia znaczenia marki (firmy lub produktu); wymyśla nazwę i projektuje logo firmy zgodnie z obowiązującymi zasadami.
	Wie, co to jest księga rachunkowa.	Zna sposoby rozliczania się księgowości w firmie.	Wymienia zasady prowadzenia ewidencji sprzedaży (dla podatku zryczałtowanego) oraz ewidencji zakupów i sprzedaży (dla podatku VAT).	Wypełnia księgę przychodów i rozchodów (na podstawie typowych dokumentów).	Umie wszystkie dokumenty księgowo wskazane przez nauczyciela.
	Zna obieg dokumentów.	Zna zasady prowadzenia dokumentacji.	Wie, w jakim celu prowadzi się dokumentację firmową.	Wymienia zasady zarządzania dokumentami i prowadzenia dokumentacji.	Potrafi opracować procedury obiegu dokumentów w firmie.
	Zna i rozumie pojęcia: komunikacja,	Zna cechy komunikacji werbalnej	Zna i rozumie pojęcie mowy ciała.	Potrafi ocenić wyrażane gesty.	Umie zaprojektować poprawny

	komunikat i kanał komunikacji.	i niewerbalnej.			i skuteczny przekaz interpersonalny.
	Wie, co to jest konflikt.	Zna i rozumie pojęcia: kompromis, liberalizm, dominacja.	Umie odróżnić poszczególne sposoby przeciwdziałania konfliktom.	Umie w praktyce zastosować sposoby przeciwdziałania konfliktom.	Zna inne metody przeciwdziałania konfliktom, potrafi opracować procedury antykonfliktowe.
	Wie, co to są negocjacje.	Zna podział negocjacji na twarde i miękkie oraz cechy negocjatora.	Umie odróżnić negocjacje twarde od miękkich.	Potrafi wykorzystać odpowiednie sposoby prowadzenia negocjacji w życiu codziennym.	Opracowuje procedury negocjacyjne.

VI. Państwo i gospodarka

Ingerować czy nie? Ile państwa w gospodarce	Zna pojęcie pieniądza.	Zna funkcje pieniądza.	Zna obieg pieniądza w gospodarce.	Umie ocenić wpływ pieniądza na gospodarkę.	Potrafi przewidzieć skutki wprowadzenia euro w Polsce.
Pieniądze w świecie, czyli jak działa rynek finansowy?	Zna pojęcie inflacji.	Zna typy inflacji.	Wyjaśnia, na czym polega inflacja i wymienia jej skutki.	Wymienia sposoby przeciwdziałania inflacji.	Umie przewidzieć skutki inflacji dla gospodarki i dla siebie.
Ile wart jest pieniądz... i dlaczego coraz mniej?	Zna i rozumie pojęcia: budżet państwa, deficyt budżetowy, dług publiczny.	Zna podział i klasyfikację dochodów i wydatków.	Wymienia źródła dochodów i kierunki wydatków budżetu państwa oraz umie obliczyć saldo	Omawia zasady konstruowania budżetu państwa, sprawdza założenia budżetu państwa na	Podaje propozycje zmniejszenia długu publicznego
Wspólna kasa,					

czyli budżet państwa			budżetowe.	bieżący rok i sprawozdania z wykonania budżetów za lata ubiegłe.	i deficytu budżetowego.
	Zna i rozumie pojęcie podatku i jego funkcje.	Zna rodzaje podatków.	Omawia rodzaje podatków; wyjaśnia mechanizm funkcjonowania podatku VAT.	Wyjaśnia sens płacenia podatków oraz ich znaczenie.	Potrafi podać przykłady różnych systemów podatkowych oraz wymienić ich zalety i wady.
	Wymienia stawki podatku dochodowego.	Wyjaśnia mechanizm funkcjonowania podatku dochodowego od osób fizycznych.	Opisuje znaczenie podatku dochodowego dla gospodarki i osoby pracującej.	Umie przewidzieć skutki finansowe dla różnych wartości podatku dochodowego.	Omawia konsekwencje niewywiązywania się z obowiązków podatkowych.
	Zna stawki podatkowe.	Zna obowiązujące ulgi podatkowe.	Zna procedury obliczania podatku.	Samodzielnie wypełnia roczną deklarację podatkową z załącznikami.	
VII. Globalna gospodarka					
Od recesji do koniunktury, czyli zmienna gospodarka	Wymienia przykłady przemian systemowych w gospodarce.	Potrafi przewidzieć zmiany w gospodarce związane z przemianami	Potrafi ocenić wpływ koniunktury na gospodarkę.	Proponuje sposoby przeciwdziałania recesji i kryzysowi gospodarczemu.	Zna i rozumie pojęcia: recesja, kryzys.

www@com, czyli globalna gospodarka		gospodarczymi.			
	Zna i rozumie pojęcie cyklu koniunkturalnego.	Zna i rozumie pojęcie trendu i etapy cyklu koniunkturalnego.	Na podstawie wykresu cyklu umie ocenić stan gospodarki.	Na podstawie danych umie przewidzieć następujące po sobie etapy cyklu.	Umie określić typ cyklu i podać przykład obecnie występującego cyklu danego typu.
	Zna i rozumie pojęcia: PKB i PNB.	Zna i rozumie pojęcia PKB per capita, PNB per capita, parytet siły nabywczej.	Na podstawie danych umie podać wartości wskaźników gospodarczych i porównać kraje o różnych wskaźnikach.	Umie określić stan gospodarki dowolnego kraju na podstawie wskaźników gospodarczych.	Zna i umie zinterpretować inne wskaźniki gospodarcze.